

Tematická zpráva

**Kontrola bezpečnosti a ochrany zdraví
ve školách a školských zařízeních ve školním
roce 2014/2015**

Praha, březen 2016

Obsah

1	Kontrola dodržování právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků.....	3
1.1	Inspekce výchovy ke zdraví a bezpečnosti škol a školských zařízení	3
1.2	Kontroly provedené v oblasti BOZ	3
2	Souhrnné výstupy z provedených kontrol	4
2.1	Kontrola zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb; poskytování nezbytných informací žákům k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví podle § 29 odst. 2 školského zákona	4
2.1.1	Kontrola dodržování právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků za období 1. 9. 2014 – 31. 8. 2015	4
3	Školní úrazovost.....	8
3.1	Analýza školní úrazovosti	9
4	Doporučení České školní inspekce.....	12
	Seznam zkratk	14

1 Kontrola dodržování právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků

1.1 Inspekce výchovy ke zdraví a bezpečnosti škol a školských zařízení

Výchova ke zdraví a zajišťování bezpečné výuky je nedílnou součástí vzdělávacích programů a jejich naplňování na všech stupních vzdělávání. Hodnocení a kontrola těchto činností patří mezi priority České školní inspekce.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků výchovy ke zdraví a zajištění bezpečnosti

Zjišťování a hodnocení bezpečného prostředí a výchovy ke zdraví ve školách a školských zařízeních (dále „školy“) je uskutečňováno komplexně. **Pojetí a obsah hodnotících postupů** vycházejí především z příslušných ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění účinném v posuzovaném období, z rozpracování příslušných témat v rámcových vzdělávacích programech a z cílů a úkolů programu Zdraví 21 zaměřených na oblast zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách. Česká školní inspekce využívá při této činnosti vhodné metody multikriteriálního hodnocení škol pomocí soustavy vybraných ukazatelů, které propojují vzdělávací, sociální i ekonomické aspekty fungování škol a školských zařízení. Při zjišťování podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví postupovala Česká školní inspekce podle Kritérií hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání na školní rok 2014/2015, schválených ministryní školství, mládeže a tělovýchovy dne 25. 7. 2014.

Kontrolní činnost v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví

Kontrola prováděná Českou školní inspekcí jako orgánem veřejné správy je jedním z nástrojů státu k podpoře celospolečenského zájmu zajištění ochrany zdraví dětí a žáků, bezpečného prostředí ve školách a dodržování povinností vyplývajících z obecně závazných právních předpisů. Úkolem kontroly jako nezávislé objektivní činnosti je zjišťovat:

- a) zda kontrolované osoby dodržují právní předpisy,
- b) zda kontrolované osoby analyzují výsledky kontrol a přijímají opatření k odstranění nedostatků zjištěných ve sledovaných oblastech, včetně opatření vedoucích k odstranění, zmírnění nebo prevenci rizik,
- c) zda jsou přijatá opatření kontrolovanou osobou plněna.

1.2 Kontroly provedené v oblasti BOZ

Předmětem kontroly vykonávané podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. d) školského zákona je zejména dodržování jeho vybraných ustanovení.

Konkrétně jde o:

- kontrolu zajištění BOZ při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb; poskytování nezbytných informací dětem a žákům k zajištění BOZ podle § 29 odst. 1 a odst. 2 školského zákona,
- kontrolu vedení evidence úrazů dětí a žáků včetně vyhotovení a zaslání záznamu o úrazu stanoveným orgánům a institucím podle § 29 odst. 3 školského zákona.

Z právních předpisů účinných v období od 1. 9. 2014 do 31. 8. 2015 uplatnila Česká školní inspekce jako východisko především § 5, 29, 65 a 96 školského zákona s využitím úpravy v § 102 odst. 6 a § 103 odst. 2 a 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění účinném

v posuzovaném období a dále vyhlášku č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, ve znění účinném v posuzovaném období.

2 Souhrnné výstupy z provedených kontrol

2.1 Kontrola zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb; poskytování nezbytných informací žákům k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví podle § 29 odst. 2 školského zákona

Kontrolní činnost na místě byla zaměřena na následující oblasti:

- kontrola školního/vnitřního řádu: vymezení formálního rámce bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků, zařazení problematiky BOZ do jiných dokumentů (ŠVP, vnitřní předpisy), seznámení zaměstnanců a žáků školy se školním/vnitřním řádem,
- kontrola aktuálního stavu plnění povinnosti informovat zákonné zástupce dětí a nezletilých žáků o vydání a obsahu školního/vnitřního řádu,
- úroveň hodnocení a předcházení rizik s ohledem na zajištění BOZ dětí a žáků a aktuální stav přijatých preventivních opatření k mimořádným událostem včetně kontroly poskytování první pomoci dětem a žákům,
- stav personálního zabezpečení BOZ, kontrola aktuálního stavu dokumentace o vzdělávání odpovědných osob v oblasti BOZ,
- kontrola aktuálního stavu plnění ustanovení o provádění prověrek BOZ včetně odstraňování zjištěných nedostatků ve vztahu k zajištění BOZ dětí a žáků,
- kontrola poskytování osobních ochranných pracovních prostředků (pro žáky vykonávající odbornou praxi a účastníci se praktického vyučování) a jejich používání a plnění požadavků na BOZ žáků u pracovišť praktického vyučování a odborné praxe,
- kontrola prostorového a materiálního vybavení a zabezpečení včetně plnění podmínek pro zajištění podmínek BOZ na užívaných sportovištích a při akcích pořádaných školou.

2.1.1 Kontrola dodržování právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků za období 1. 9. 2014 – 31. 8. 2015

Od školního roku 2014/2015 se zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků zjišťuje primárně při komplexní inspekční činnosti, proto došlo v porovnání s rokem 2013/2014 ke zvýšení počtu škol, ve kterých se tato problematika sleduje. Ve školním roce 2014/2015 bylo do inspekčního zjišťování podmínek BOZ dětí a žáků zařazeno o 1 521 škol více než ve školním roce 2013/2014. Zajištění podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků zjišťovala Česká školní inspekce ve školním roce 2014/2015 v 1 764 školách ve všech krajích České republiky. Bylo sledováno, jak školy přihlížejí k základním fyziologickým potřebám dětí a žáků, jak předcházejí rizikovým projevům chování, jak informují žáky v oblasti BOZ a jak zahrnují podmínky BOZ dětí a žáků při vzdělávacích činnostech do základních dokumentů školy. Součástí kontroly bylo také sledování opatření přijatých ve školách ke snížení úrazovosti.

Téměř všechny navštívené školy měly ve školním roce 2014/2015 pravidla BOZ dětí a žáků zahrnutá ve svém školním/vnitřním řádu, jejich podíl stoupl oproti školnímu roku 2013/2014 o 1,6 % sledovaných škol. Pravidelně je prováděna aktualizace uvedených dokumentů. Ve sledovaných školách byly děti a žáci ve srovnání se školním rokem 2013/2014 častěji poučeni (nárůst o 1,1 % škol) a jejich zákonní zástupci byli častěji informováni (nárůst o 0,6 % škol) o pravidlech BOZ dětí a žáků.

Výrazné zlepšení bylo ve školním roce 2014/2015 zaznamenáno ve školní prevenci rizik v oblasti BOZ dětí a žáků, kterou se zabývalo o 4,4 % více zjišťovaných škol než ve školním roce 2013/2014. Žáci sledovaných škol byli častěji seznámeni s opatřeními při mimořádných situacích (0,7 % nárůst) a více škol (nárůst 3,5 %) provádělo praktické nácviky činností při mimořádných situacích a požáru.

Celkově se zlepšila situace ve vzdělávání pedagogů a zaměstnanců škol v oblasti BOZ. V souladu s právními předpisy vzdělává pedagogické pracovníky o 1,9 % škol více než v předchozím roce a ve školním roce 2014/2015 také vzrostl podíl škol s průkaznou dokumentací o jejich školení (nárůst 1,5 %). Proškolení zaměstnanců organizujících první pomoc proběhlo ve zvýšeném počtu škol (nárůst o 3,2 %) než v předcházejícím školním roce, ve větším počtu škol byla ve školním roce 2014/2015 ustanovena osoba odpovědná za organizaci první pomoci (nárůst o 1,9 %).

Významný pokrok byl zjištěn v bezpečnosti školních prostor. Závady ve třídách vykazovalo ve školním roce 2014/2015 o 12,1 % méně škol než v předchozím roce, závady ve školních tělocvičnách se objevovaly méně často (pokles o 4,3 %), na chodbách, v šatnách a společných prostorách škol byly závady méně časté (pokles o 7,1 %). Hřiště a hrací plochy škol byly častěji bez závad (nárůst o 3,4 %) a školní zahrady byly ve více případech posouzeny jako bezpečné (nárůst o 2,6 %). Herny v mateřských školách byly ve školním roce 2014/2015 v lepším stavu ve 3,5 % sledovaných mateřských škol. Revize a odborné prohlídky prováděla ve školním roce 2014/2015 odborně způsobilá osoba v podílu sledovaných škol o 5,1 % vyšším než v roce 2013/2014.

Naopak škol se stanovenými pravidly pro konání akce mimo školu bylo ve školním roce 2014/2015 o 4,8 % méně než v předchozím školním roce a BOZ žáků při přesunech dětí a žáků mezi místy vykonávané činnosti byla správně zajištěna v podílu škol o 0,7 % menším než v roce 2013/2014.

Tabulka č. 1 Souhrnné výstupy z provedených kontrol (§ 29 odst. 2 školského zákona)

Oblast kontroly	Obsah zjištění	Podíl škol splňujících požadavky (v %)	Oblasti možných rizik/opatření
Školní/vnitřní řád, seznámení žáků, informování zákonných zástupců	Právní předpisy při vymezení formálního rámce BOZ byly dodrženy	99,0	Dostatečná informovanost žáků a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků snižuje riziko vzniku úrazu.
	Pravidla BOZ dětí a žáků jsou uvedena ve školním/vnitřním řádu	99,5	
	Děti a žáci byli prokazatelně poučeni o pravidlech BOZ	99,5	
	Zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků byli informováni o pravidlech BOZ	99,8	
Pojmenování nebezpečí, možných rizik ohrožení života a zdraví dětí a žáků hodnocení rizik a přijetí přiměřených opatření	Škola se zabývá prevencí rizik v oblasti BOZ	98,6	Je třeba průběžně ověřovat, zda děti a žáci znají rizika v oblasti BOZ, aby prevence úrazů a majetkových škod byla účinná.
	Žáci byli seznámeni s řady rizikových pracovišť	100,0	
	Žáci byli seznámeni se zákazy některých prací mladistvých (15–18 let)	100,0	
	Děti a žáci byli seznámeni s opatřeními při mimořádných situacích	99,9	

Oblast kontroly	Obsah zjištění	Podíl škol splňujících požadavky (v %)	Oblasti možných rizik/opatření
	Děti a žáci byli seznámeni s požární prevencí	100,0	
	Žáci byli seznámeni s organizací první pomoci	99,9	
	Škola provádí praktické nácviky činností při mimořádných situacích a požáru	99,8	
Vzdělávání pedagogů a zaměstnanců škol v oblasti BOZ a průkaznost dokumentace o vzdělávání	Pedagogičtí pracovníci jsou v oblasti BOZ vzdělávání v souladu s právními předpisy	99,8	Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti BOZ musí být v souladu s platnými právními předpisy a pravidly BOZ žáků uvedenými ve školním řádu. Je nutné důsledně provádět proškolení zaměstnanců organizujících první pomoc.
	Dokumentace o školení pedagogických pracovníků v oblasti BOZ byla průkazná	99,9	
	Byla ustanovena osoba odpovědná za organizaci první pomoci.	99,8	
	Bylo provedeno proškolení zaměstnanců organizujících první pomoc	99,9	
Personální zabezpečení v oblasti BOZ	Kvalifikovanou osobou byl správně vykonáván dohled nad dětmi a žáky.	99,5	Je nutné zajistit odborný dohled nad dětmi a žáky a dodržovat pravidla personálního zabezpečení.
	Personální zabezpečení BOZ dětí a žáků při vzdělávání a mimoškolních akcích odpovídalo školnímu řádu/vnitřnímu řádu, školskému zákonu a rámcovým předpisům.	99,1	
Bezpečné prostory školy	Nebyly zjištěny závady nikde v prostorech školy.	94,2	Je potřeba zajistit dostatek finančních prostředků na materiální vybavení a více spolupracovat se zřízovatelem a dalšími subjekty. Z kontrolovaných subjektů 5,8 % nedosáhlo požadovaného stavu zajišťujícího BOZ v prostorech školy.
	Nebyly zjištěny závady: Třídy	98,5	
	Nebyly zjištěny závady: Tělocvična	99,4	
	Nebyly zjištěny závady: Herny v MŠ	99,8	
	Nebyly zjištěny závady: Hřiště a hrací plochy	99,3	
	Nebyly zjištěny závady: Zahrada	98,5	
	Nebyly zjištěny závady: chodby, šatny a ostatní společné místnosti	97,6	
	Nebyly zjištěny závady: Sociální zařízení	99,3	
	Revize a odborné prohlídky byly prováděny odborně způsobilými osobami	98,9	
Nedostatky zjištěné při revizích a odborných prohlídkách byly odstraněny	99,3		

Oblast kontroly	Obsah zjištění	Podíl škol splňujících požadavky (v %)	Oblasti možných rizik/opatření
Prostorové a materiální vybavení, zabezpečení a plnění podmínek pro BOZ	Vlastní sportoviště užívaná školou splňují požadavky na BOZ	99,8	Je důležité dbát na zajištění BOZ na vlastních sportovištích.
Akce mimo školu	Zajištění BOZ při přesunech dětí a žáků mezi místy vykonávané činnosti	98,9	Je žádoucí zvýšit BOZ při konání akce mimo školu, dbát na bezpečnost žáků na sportovištích jiných subjektů a při přesunech na cizí sportoviště, na případné nedostatky upozornit správce využívaných sportovišť.
	Zajištění BOZ účastníků při aktivitách mimo školu/školské zařízení	99,3	
	Byla stanovena pravidla pro konání akce mimo školu	95,2	
Opatření ke snížení úrazovosti	Škola přijímá opatření ke snížení úrazovosti	99,6	Je nezbytné předcházet úrazům žáků pravidelnou aktualizací pravidel BOZ dětí a žáků ve školním/vnitřním řádu.

Od začátku září 2014 do konce srpna 2015 kontrolovala Česká školní inspekce zajištění podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví v 787 mateřských školách, 727 základních školách a 250 středních školách. Převážná většina sledovaných škol splňovala požadavky na bezpečnost. Dílčí nedostatky byly zjištěny pouze v malém podílu škol (viz tabulka č. 2).

Tabulka č. 2 Souhrnné výstupy z provedených kontrol (§ 29 odst. 2 a 3 školského zákona)

Oblast kontroly	Podíl škol splňujících požadavky (v %)		
	MŠ	ZŠ	SŠ
Bezpečnost prostor školy	93,7	94,1	96,4
Personální zabezpečení BOZ dětí a žáků při výuce a mimoškolních akcích	99,0	99,2	99,2
Dodržení právních předpisů při vymezení formálního rámce BOZ dětí a žáků	98,2	99,6	99,6
Pravidla BOZ dětí a žáků jsou uvedena ve školním/vnitřním řádu	99,0	100,0	99,6
Prevence rizik s ohledem na zajištění BOZ	97,8	98,4	98,8
Zajištění BOZ při přesunech dětí a žáků mezi místy vykonávané činnosti	97,7	99,7	100,0
Zajištění BOZ účastníků při aktivitách mimo školu	98,9	99,4	100,0
Stanovení pravidel pro konání akce mimo školu	91,2	99,9	94,3
Kontrola vedení evidence úrazů dětí a žáků včetně vyhotovení a zaslání záznamu o úrazu stanoveným orgánům a institucím	97,7	94,5	90,9

3 Školní úrazovost

Kontrola vedení evidence úrazů dětí a žáků včetně vyhotovení a zaslání záznamů o úrazech stanoveným orgánům a institucím vychází z § 29 odst. 3 školského zákona a z vyhlášky č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů.

Souhrnné poznatky o úrazech, které se dětem a žákům staly při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb (dále „školní úrazy“), vycházejí ze záznamů o úrazech,¹ které Česká školní inspekce shromažďuje a analyzuje již od roku 2005.

Tabulka č. 3 Souhrnné výstupy z provedených kontrol (§ 29 odst. 3 školského zákona) za období 1. 9. 2014 – 31. 8. 2015

Oblast kontroly	Obsah kontroly	Podíl škol splňujících požadavky (v %)	Oblasti možných rizik/opatření
Školní úrazy v knize úrazů	Kniha úrazů je vedena podle § 29 odst. 3 školského zákona a § 1 odst. 1 vyhlášky č. 64/2005 Sb.	95,4	Je nutné včas provést zápis v knize úrazů. Na podkladě zápisů v knize úrazů je potřeba formulovat nová preventivní opatření.
	Kniha úrazů obsahuje povinné údaje (§ 29 odst. 3 školského zákona a § 1 odst. 2 vyhlášky č. 64/2005 Sb.)	98,2	
Záznamy o školních úrazech	Záznam o úrazu obsahuje povinné údaje	99,7	Zjištěním jsou chybějící údaje v záznamu o úrazu.
	Záznam o úrazu je zaslán v požadovaném termínu	98,5	Zjištěním je nedodržení termínů zaslání záznamu o úrazu.
	Záznam o úrazu je zaslán stanoveným orgánům a institucím	98,1	Zjištěním je chybný adresát zaslání záznamu o úrazu.

Tabulka č. 4 Souhrnné výstupy z provedených kontrol (§ 29 odst. 3 školského zákona) za období 1. 9. 2014 – 31. 8. 2015

Oblast kontroly	Podíl škol splňujících požadavky (v %)		
	MŠ	ZŠ	SŠ
Kniha úrazů je vedena	97,7	94,5	90,9
Kniha úrazů obsahuje povinné údaje	98,3	98,1	98,3
Záznam o úrazu obsahuje povinné údaje	99,9	99,4	99,6
Záznam o úrazu je zaslán v požadovaném termínu	99,7	98,1	95,4
Záznam o úrazu je zaslán stanoveným orgánům a institucím	99,5	97,4	95,4

¹Záznam o úrazu škola vyhotovuje, jde-li o úraz, jehož důsledkem byla nepřítomnost žáka ve škole nebo školském zařízení zasahující alespoň do 2 po sobě jdoucích vyučovacích dnů, byl-li úraz smrtelný, je-li pravděpodobné, že žákovi bude poskytnuta náhrada za bolest nebo ztížení společenského uplatnění způsobené úrazem nebo byl-li záznam o úrazu vyhotoven na žádost zákonného zástupce žáka, zletilého žáka nebo orgánu uvedeného v § 4 vyhlášky č. 64/2005 Sb. (zdravotní pojišťovna žáka, ČŠI, zřizovatel, místně příslušný útvar Policie České republiky). České školní inspekci jsou zasílány záznamy o úrazech, jejichž důsledkem je nepřítomnost žáka ve škole nebo školském zařízení, o úrazech, je-li pravděpodobné odškodnění, a o úrazech smrtelných.

3.1 Analýza školní úrazovosti

Zjišťování a hodnocení úrovně výchovy ke zdraví a bezpečnosti prostředí škol za účelem předcházení úrazům ve školách patří k hlavním úkolům České školní inspekce. Výchova ke zdraví a poskytování bezpečných podmínek výuky je nedílnou součástí vzdělávacích programů a jejich naplňování na všech stupních vzdělávání. Kontrola prováděná Českou školní inspekcí je jedním z nástrojů státu k zajištění prevence úrazů a dodržování povinností vyplývajících z obecně závazných právních předpisů ve školách. Součástí zjišťování informací v oblasti BOZ je evidence záznamů o úrazech v informačním systému České školní inspekce (InspIS DATA), které školy a školská zařízení zapsané do školského rejstříku povinná České školní inspekci předávají povinně.

Předmětem kontroly vykonávané podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. d) školského zákona je pak dodržování vybraných ustanovení školského zákona a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Konkrétně jde o:

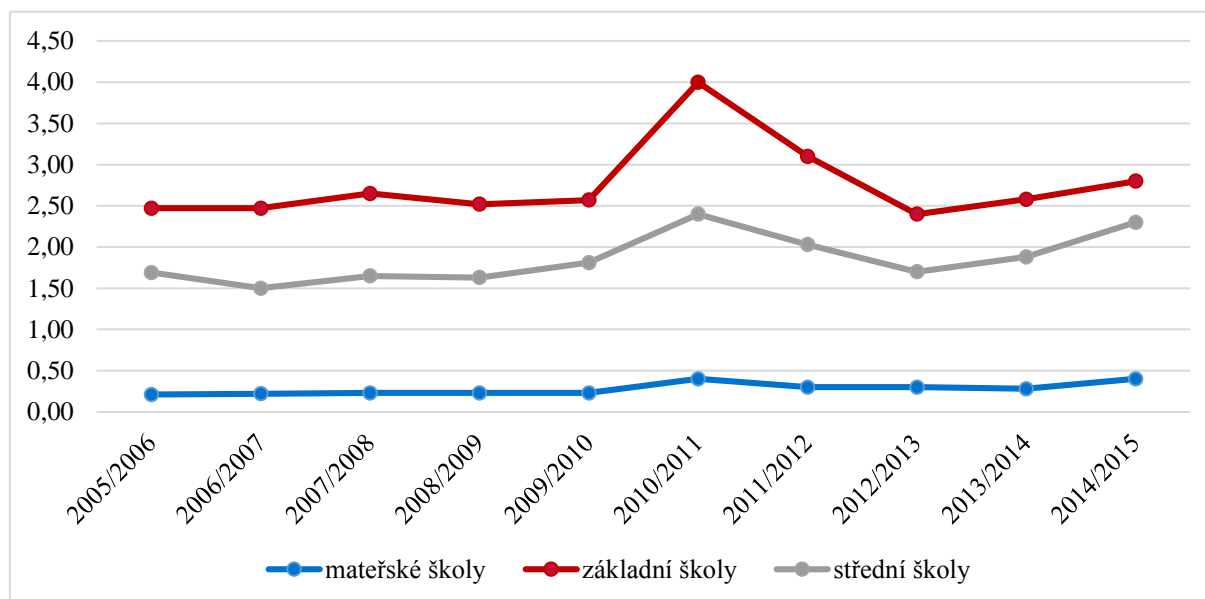
- kontrolu zajištění BOZ dětí a žáků s ohledem na jejich základní fyziologické potřeby při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb podle § 29 odst. 1 a odst. 2 školského zákona;
- poskytování nezbytných informací dětem a žákům k zajištění BOZ podle § 29 odst. 2 školského zákona,
- kontrolu vedení evidence úrazů dětí a žáků včetně vyhotovení a zaslání záznamu o úrazu stanoveným orgánům a institucím podle § 29 odst. 3 školského zákona.

Ve školním roce 2014/2015 bylo České školní inspekci zasláno 38 710 záznamů o úrazech, které se staly v období od 1. září 2014 do 31. srpna 2015. V porovnání s předchozím školním rokem 2013/2014 bylo evidováno o 7 269 úrazů více, nárůst činí 23,1 %. Celkový index úrazovosti je 2,3 % a nejvyšší absolutní počet úrazů vykazují základní školy. Ve školním roce 2014/2015 se stal 1 smrtelný úraz (v důsledku trestného činu – pobodání žáka školy v důsledku vniknutí neoprávněné osoby do školy ve Žďáru nad Sázavou).

Vývoj školní úrazovosti v posledních deseti školních letech v jednotlivých druzích škol posuzovaný podle indexu úrazovosti ukazuje následující graf. Je zřejmé, že oproti minulému období došlo ke zvýšení úrazovosti v mateřských, základních i středních školách.

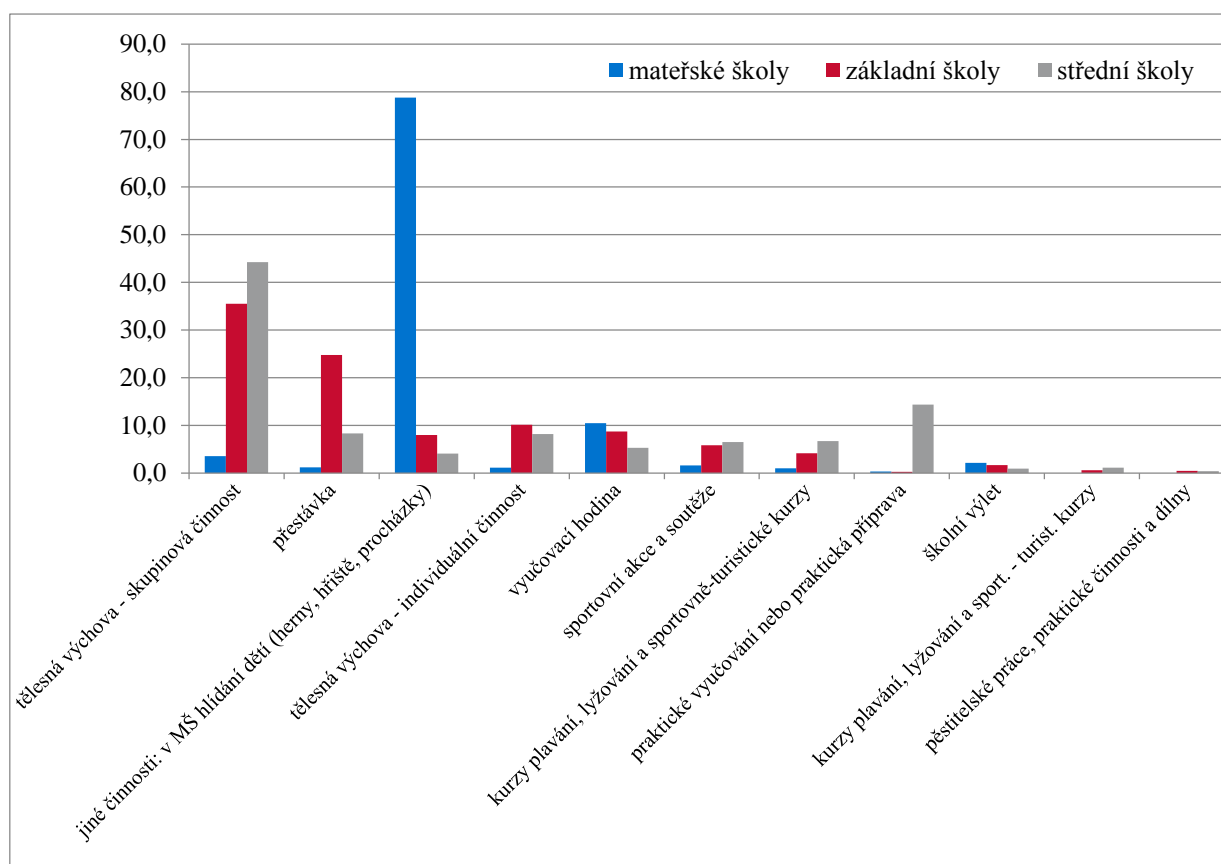
Index úrazovosti v jednotlivých letech vychází z počtu záznamů o úrazu odeslaných školami a školskými zařízeními České školní inspekci. Zaznamenaný vývoj tohoto indexu odráží mj. skutečnost, že školy a školská zařízení byly upozorněny na plnění povinnosti Českou školní inspekcí v souvislosti s úpravami forem zasílání. K prvnímu plošnému upozornění došlo v roce 2010, kdy byl zaveden elektronický záznam o úrazu. K druhému upozornění došlo v roce 2014, kdy bylo umožněno vyplnění elektronického formuláře v systému InspIS DATA. Na vývoji indexu úrazovosti je tak možné vidět i důslednost škol při plnění povinností dle vyhlášky MŠMT č. 64/2005 Sb., resp. jejich reakci na upozornění a instrukce zasláná Českou školní inspekcí školám.

Graf č. 1 Trendy vývoje školní úrazovosti (podle ročního indexu)

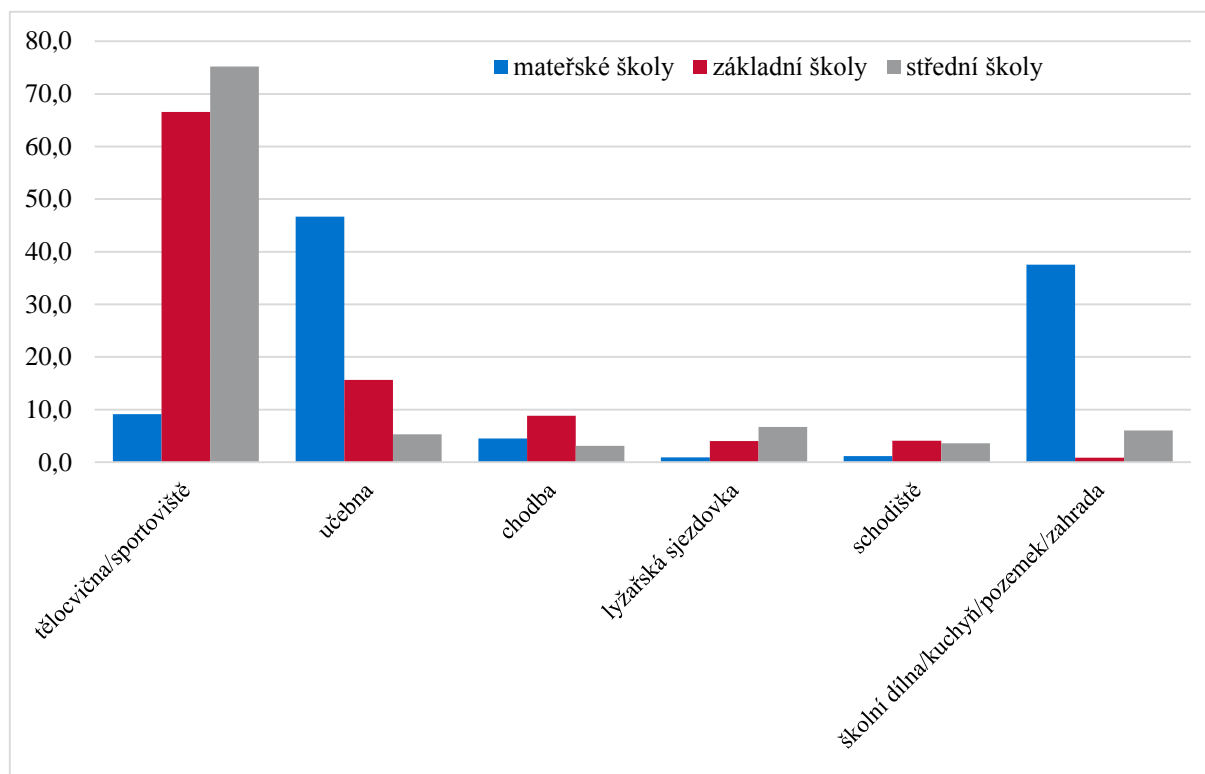
Na předchozí graf navazuje informace, při jakých činnostech došlo k úrazu ve škole nebo ve školském zařízení. V základních a středních školách stoupl ve školním roce 2014/2015 oproti předchozímu roku podíl úrazů v hodinách tělesné výchovy. Rozložení činností, při kterých došlo k úrazu, je znázorněno v grafu číslo 2.

Graf č. 2 Poměr vzniku úrazů při činnostech ve škole/školském zařízení

Rozložení poměrů výskytu úrazů v jednotlivých typech školních prostorů je znázorněno v následujícím grafu číslo 3.

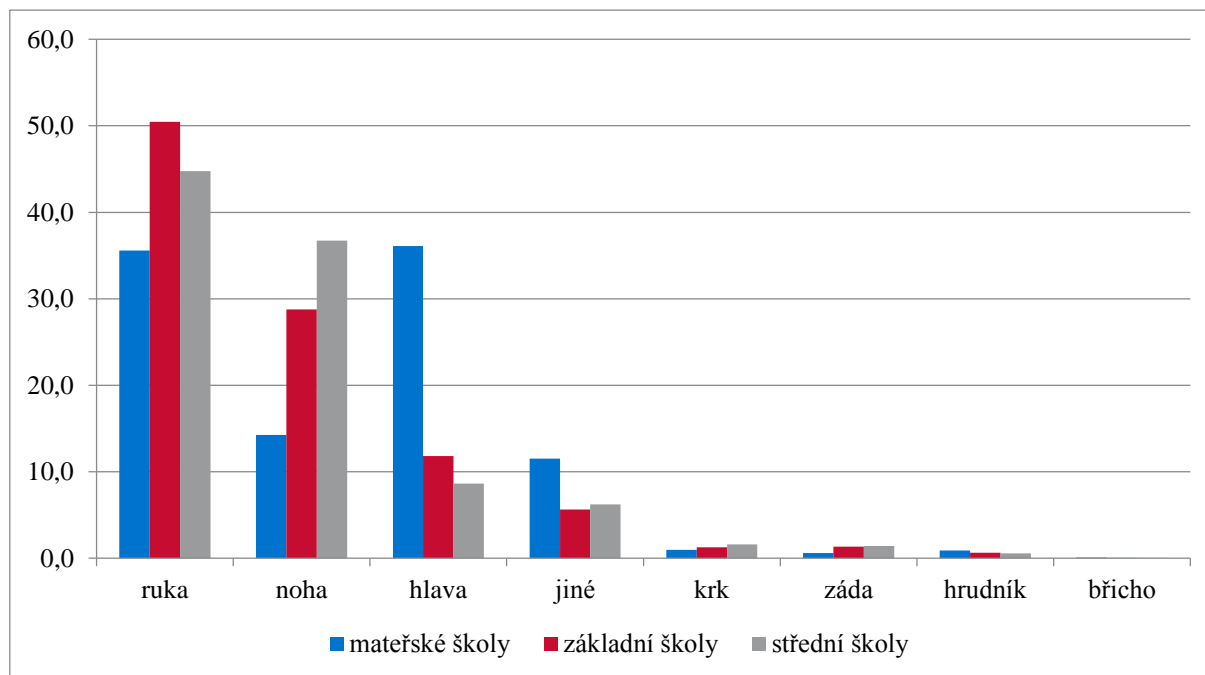
Graf č. 3 Poměry výskytu úrazů v základních typech prostorů škol (v %)

Nejvíce úrazů si žáci přivodili v tělocvičně (66,6 % v základních školách a 75,2 % na středních školách). V mateřských školách docházelo nejčastěji k úrazu v učebnách a na školních zahradách.

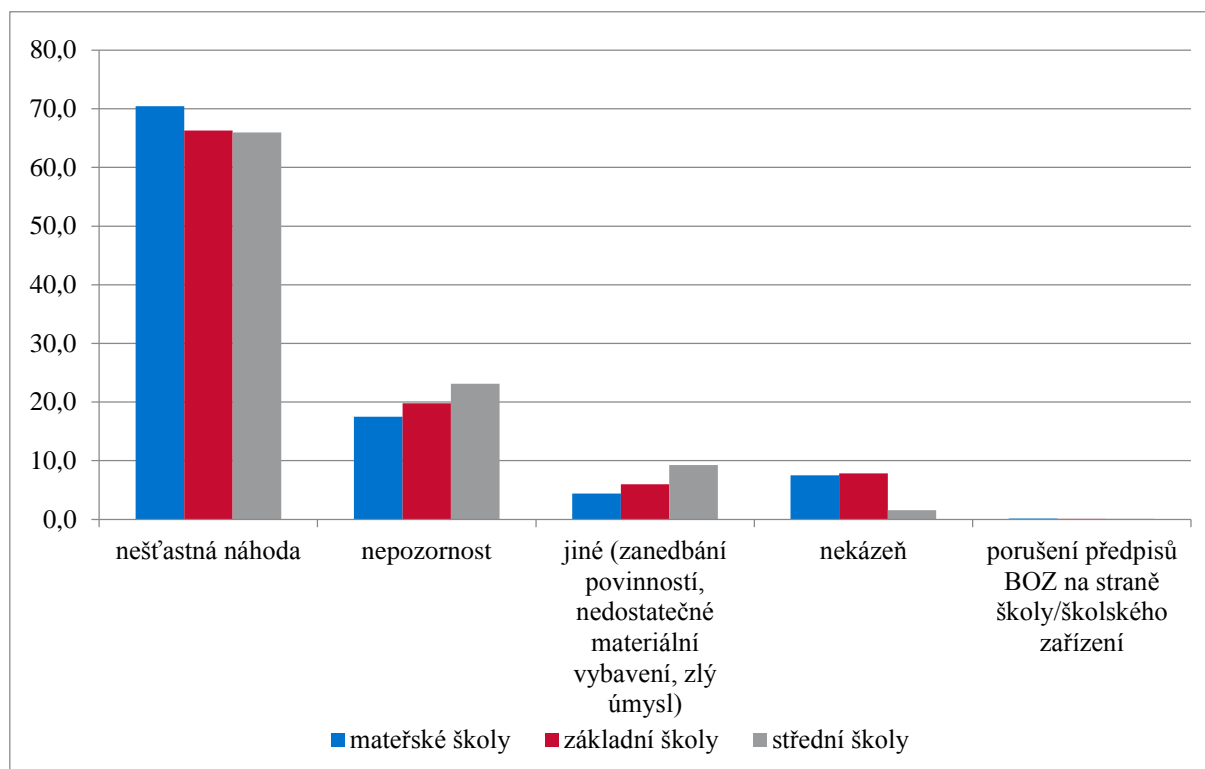
Rozložení poměrů výskytu úrazů jednotlivých částí těla je znázorněno v níže uvedeném grafu.

Graf č. 4 Poměr výskytu úrazů podle poraněných částí těla (v %)

Nejčastěji poraněnou částí těla byly končetiny, přitom poranění ruky bylo čtenější než poranění nohy. Významně se na celkovém počtu úrazů podílelo také poranění hlavy s poměrem 36,1 % v mateřských školách.

Graf č. 5 Poměry příčin vzniku úrazů (v %)

Nejčastěji uváděnou příčinou ve všech typech škol je nešťastná náhoda a nepozornost, které výrazně převažují nad všemi ostatními příčinami.

4 Doporučení České školní inspekce

Doporučení jsou dlouhodobějšího charakteru a v zásadě odpovídají doporučením, které Česká školní inspekce navrhla již v minulých školních letech.

I. Prostřednictvím vzdělávání zlepšit stav pohybových dovedností a tělesnou zdatnost dětí a žáků, aby se předcházelo zvýšené úrazovosti při pohybových aktivitách a za účelem prevence úrazů:

- podpořit uskutečňování pohybových aktivit dětí a žáků podle školních vzdělávacích programů (obohatit denní režim při vzdělávání o další pohybové aktivity),
- motivovat děti a žáky k aktivitám, které posilují tělesnou zdatnost,
- propagovat školní tělesnou výchovu zaměřenou především na všestranný a zdravý tělesný rozvoj, vychovávat učitele s příslušným vzděláním, aby byli schopní uplatnit metody a formy práce, které umožňují aktivní pohyb všech dětí a žáků v průběhu celé vyučovací hodiny a dosažení příslušných vzdělávacích standardů na úrovni odpovídající pohybovým možnostem žáků.

II. Dodržovat metodické doporučení k bezpečnosti dětí a žáků ve školách a školských zařízeních – minimální standard bezpečnosti, dokument, který vydalo MŠMT dne 20. února 2015 (Č. j.: MŠMT-1981/2015-1), a to jak v oblasti prostorové a organizačně-technické, tak v oblasti personálního zabezpečení i dokumentace školy a vnitřních předpisů.

III. Zvyšovat kvalifikaci učitelů tělesné výchovy v rámci vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků. Zajistit odborný dohled nad dětmi a žáky při vzdělávání podle platných právních předpisů a aktuálních vnitřních pravidel školy o BOZ dětí a žáků,

stanovených ve školním/vnitřním řádu. Dbát na stanovení pravidel, personální zabezpečení a zajištění BOZ dětí a žáků při mimoškolních akcích a v průběhu jejich přesunů pod dohledem pracovníků školy mezi místy vykonávané činnosti.

IV. Zajistit bezpečnost a potřebné materiální vybavení v prostorech škol. Odstranit závady v tělocvičnách, na hřištích a na hracích plochách škol a školských zařízení.

V. Přijímat a uskutečňovat opatření vyplývající z rozborů úrazovosti.

VI. Dbát na řádné vedení knihy úrazů podle 29 odst. 3 školského zákona a § 1 odst. 1 vyhlášky č. 64/2005 Sb. a včasné odesílání záznamů o úrazu se všemi povinnými údaji stanoveným orgánům a institucím. ČŠI je nutné pro statistické účely zasílat záznamy o úrazech v případech, kdy důvodem sepsání záznamu o úrazu je nepřítomnost žáka ve škole zasahující do dvou následujících vyučovacích dnů, předpoklad odškodnění, nebo se jedná o úraz smrtelný.

Seznam zkratk

BOZ	bezpečnost a ochrana zdraví
ČŠI	Česká školní inspekce
MŠ	mateřské školy
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
SŠ	střední školy
Školní úraz	úraz, který se stal dítěti nebo žákovi při vzdělávání nebo s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb
Školy	školy a školská zařízení
ŠVP	školní vzdělávací program
ZŠ	základní školy